

Valsts policija

Skaņu ierakstu ekspertīžu nodaļa

Publicēts: 06.05.2025.

Nodaļas vēsture un struktūra

Saskaņā ar Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas projekta "Iekšlietu nozares iestāžu darbības efektivitātes paaugstināšana Latvijā" pirmā posma (SRAP1) rekomendāciju ieviešanas pasākumu īstenošanu Valsts policijā ar 2022. gadā 1. jūliju Kriminālistikas pārvalde tika pārcelta Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes pakļautībā. Ar 2022. gada 1. augustu, reorganizējot Infotehnisko ekspertīžu nodaļu, tika izveidota Skaņu ierakstu ekspertīžu nodaļa. Tās pirmsākumi meklējami jau 1993. gadā, kad tika dibināta Fonoskopisko ekspertīžu nodaļa. 2009. gada janvārī Fonoskopisko ekspertīžu nodaļa tika apvienota ar Kibertehnisko ekspertīžu nodaļu, izveidojot Infotehnisko ekspertīžu nodaļu. Skaņu ierakstu eksperti veic skaņu ierakstu aparatūras izpēti, skaņu ierakstu attīrīšanu un sniedz eksperta atzinumus Kriminālprocesa, Civilprocesa un Administratīvā procesa ietvaros.

Nodaļas sadarbība

Nodaļa skaņu ierakstu jomā sadarbojas ar Valsts policiju, Valsts ieņēmumu dienestu, Korupcijas un noziedzības apkarošanas biroju, Valsts robežsardzi, Konkurences padomi u.c., valsts institūcijām, organizē apmācības tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem.

Nodaļas darbinieki paaugstina savu kvalifikāciju un nepārtraukti apgūst jaunas zināšanas, jo nozares specifika, jauno tehnoloģiju straujā attīstība, kā arī Tiesu eksperta likuma prasības ekspertiem prasa nepārtrauktu ekspertu zināšanas un kvalifikācijas līmeņa paaugstināšanu.

Kopš 2014. gada nodaļa piedalās ENFSI (Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācija (European Network of Forensic Science Institutions)) darba grupās un kopš 2016. gada - IAFPA (Starptautiskā fonētikas un akustikas tiesu ekspertīžu asociācija (The International Association for Forensic Phonetics and Acoustics)) rīkotajās sanāksmēs un konferencēs.

Nodaļas attīstība

Nodaļas mērķis ir nepārtraukti paaugstināt ekspertīžu kvalitāti, paaugstināt ekspertu kvalifikāciju, apgūt jaunas metodes, aparatūru un programmatūru, sadarboties ar citu valstu ekspertiem skaņu ierakstu izpētes jomā.

2012. - 2013. g. nodaļa realizēja Eiropas Komisijas Krāpšanas apkarošanas biroja – OLAF un Valsts policijas projektu Eiropas Komisijas „Hercule II” programmas ietvaros „Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes tehniskās kapacitātes stiprināšana”. Projekta rezultāts – tehniski aprīkota nodaļa skaņu ierakstu ekspertīžu veikšanai, iegādāta programmatūra, kas ļauj kvalitatīvāk un dziļāk izpētīt cilvēka balss parametrus, un tas, savukārt, nodrošina ticamākus rezultātus un augstu precizitāti.

Pateicoties projekta „Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes tehniskās kapacitātes stiprināšana” veiksmīgai realizācijai Kriminālistikas pārvaldē, skaņu ierakstu ekspertīzes veic atbilstoši šīs jomas attīstībai un novitātēm Eiropas valstīs.

Skaņu ierakstu un aparatūras izpēte

Skaņu ierakstu un aparatūras izpēte un personu identifikācija:

nosaka audioierakstu un videoierakstu skaņas celiņu autentiskumu;

veic personu identifikāciju pēc balss akustiskajiem parametriem un runas lingvistiskajām pazīmēm;

veic ierakstā/-os fiksētās/-o sarunas/-u satura atšifrēšanu (atsevišķiem sarunas fragmentiem);

veic salīdzināmo balss paraugu iegūšanu;

nosaka pētāmās runas spontanitāti;

veic audioaparātūras, videoaparātūras (ja ar to fiksēts arī audio signāls) un digitālo datu nesēju tehnisko izpēti;

nosaka, vai pētāmais ieraksts ir veikts ar iesniegto aparātūru;

veic ieraksta attīrīšanu no trokšņiem (uzlabotais/attīrītais ieraksts personas identifikācijā nav izmantojams).

Maksas ekspertizē:

nosaka, vai pētāmais ieraksts ir veikts ar iesniegto aparātūru;

nosaka audioierakstu un videoierakstu skaņas celiņu autentiskumu;

nosaka pētāmās runas spontanitāti;

veic ierakstā/-os fiksēto sarunu satura atšifrēšanu;

veic personu identifikāciju pēc balss akustiskajiem parametriem un runas lingvistiskajām pazīmēm (tikai tiesas noteiktajās maksas ekspertizēs).

Ieraksta attīrīšana no trokšņiem kā atsevišķs maksas pakalpojums netiek veikts (to veic tikai gadījumos, kad tas nepieciešams citu ekspertīzes jautājumu risināšanai).

Skaņu ierakstu eksperti neveic videoieraksta attēla kvalitātes uzlabošanu, videoierakstu ekspertīzi (videoierakstu autentiskuma noteikšanu).

<https://www.vp.gov.lv/lv/skanu-ierakstu-ekspertizu-nodala>